

ภารกิจการพลเรือน

อทร.๓๕๐๒

คำนำ

บทที่ 1 กล่าวโดยทั่วไป

ความเป็นมาของกรมกิจการพลเรือนทหารเรือ
ความสำคัญของงานกิจการพลเรือน
พันธกิจในงานฝ่ายอำนวยการ
งานกิจการพลเรือนทหารเรือในภาวะต่าง ๆ

บทที่ 2

ความหมายของกิจการพลเรือน
ขอบเขตการดำเนินงาน
พื้นที่ปฏิบัติการ
การจัดหน่วย
กรมกิจการพลเรือนทหารเรือ
งานกิจการพลเรือนทหารเรือภาวะปกติ
การจัดทำแผนกิจการพลเรือนทหารเรือ
การเสนอความต้องการงบประมาณด้านกิจการพลเรือน
การรายงานผลการปฏิบัติ

บทที่ 3 กิจการพลเรือนทหารเรือในภาวะสงคราม

การปฏิบัติการกิจการพลเรือน
การปฏิบัติการจิตวิทยา
การประชาสัมพันธ์
การจัดหน่วย
การประมาณการกิจการพลเรือน ทหารเรือในภาวะสงคราม
การจัดทำแผนวทกกิจการพลเรือนทหารเรือ

คำนำ

เอกสาร “ การกิจการพลเรือนทหารเรือ ” อทร. ๓๕๐๒ ฉบับนี้ คณะทำงานและพิจารณา จัดทำเอกสารอ้างอิงกองทัพเรือ ด้านกิจการพลเรือน ได้จัดทำขึ้น โดยการรวบรวมจากเอกสาร ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในสายงานกิจการพลเรือนทหารเรือที่มีอยู่ทั้งในและนอกกองทัพเรือ และจากประสบการณ์การปฏิบัติงานในอดีตที่ผ่านมาของกองทัพเรือ แล้วนำมาพิจารณา ปรับปรุงใหม่ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับภาวะการณ์ปัจจุบันและแนวโน้มที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต โดยมีความมุ่งหมายให้หน่วยใช้ยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติ เพื่อให้ การดำเนินงานกิจการพลเรือนของหน่วยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ ของกองทัพเรือ ทั้งนี้ เป็นไปตามสั่งการของผู้บัญชาการทหารเรือ อนึ่งหากท่านผู้ใดที่เห็นว่าเอกสารอ้างอิงกองทัพเรือฉบับนี้ยังมีสิ่งบกพร่องที่สมควรได้รับ การแก้ไขเพิ่มเติม ขอความกรุณาช่วยดำเนินการแจ้งข้อคิดเห็นให้กรมกิจการพลเรือนทหารเรือ ทราบด้วย เพื่อจะได้พิจารณาปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จักเป็นพระคุณอย่างสูง

คณะทำงานและพิจารณาจัดทำเอกสารอ้างอิงกองทัพเรือ
ด้านกิจการพลเรือน

บทที่ 1 กล่าวโดยทั่วไป

๑. ความเป็นมาของกรมกิจการพลเรือนทหารเรือ

งานกิจการพลเรือนเริ่มเข้ามามีบทบาทใน ทร. เมื่อสถานการณ์การต่อสู้ด้านอุดมการณ์ ทางการเมืองที่แตกต่าง กันของประชาชนชาวไทย จากการดำเนินงานของพรรคคอมมิวนิสต์ แห่งประเทศไทยเริ่มมีความรุนแรงมากขึ้น ในการนี้ ทร. จึงได้จัดตั้งโรงเรียนสงครามจิตวิทยา ขึ้นในกองยุทธการ กรมยุทธการทหารเรือ เมื่อ พ.ศ.๒๕๐๔ เพื่อให้ความรู้แก่กำลังพลของ ทร. ทุกระดับชั้น และดำเนินการปฏิบัติการจิตวิทยาและการประชาสัมพันธ์เพื่อผนึกพลังมวลชน ในการป้องกันการก่อความไม่สงบ และการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ ในพื้นที่รับผิดชอบ ของ ทร. แต่การดำเนินการโดยใช้มาตรการทางทหารเป็นหลักทำให้เกิดเงื่อนไขและแนวร่วมในพื้นที่เพิ่มขึ้นอย่างมากมาเป็นเหตุให้ สถานการณ์การก่อความไม่สงบได้ขยายตัวสูง มากขึ้น รัฐบาลจึงเปลี่ยนนโยบายและแนวทางการต่อสู้มาใช้มาตรการทางการเมือง เป็นหลัก ทำให้ ทร.ต้องดำเนินงานทางการเมืองมากขึ้นในการนี้ กท. จึงอนุมัติให้ ทร. จัดตั้งกองกิจการพลเรือนขึ้นเมื่อ ๒๑ มี.ค.๒๖ และ ทร. ได้สั่งการให้กองกิจการพลเรือน เป็นกองหนึ่งในกรมยุทธการทหารเรือตั้งแต่ ๑ เม.ย.๒๖ และตั้งแต่นั้นมางานกิจการพลเรือนของ ทร. ได้พัฒนาก้าวหน้าขึ้นเป็นลำดับ ขณะเดียวกันขอบเขตความรับผิดชอบและ ปริมาณงานได้เพิ่มมากขึ้นตามสถานการณ์ ที่เปลี่ยนแปลงไปเช่นกัน จนทำให้ กำลังพลที่บรรจุตามอัตราในขณะนั้นไม่สามารถรองรับงานที่เข้ามาได้อย่างเพียงพอ ทร. จึงมีนโยบายจัดตั้งกรมกิจการพลเรือนเป็นหน่วยขึ้นตรง ทร. ตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๓๒ โดย กท. ได้อนุมัติให้ ทร. จัดตั้งกรมกิจการพลเรือนทหารเรือเมื่อ ๓๐ พ.ย.๓๘ และ ทร.ได้สั่งการให้ กรมกิจการพลเรือนทหารเรือ เป็นหน่วยขึ้นตรง ทร. ตั้งแต่ ๑๕ ธ.ค.๓๘

๒. ความสำคัญของงานกิจการพลเรือน

งานกิจการพลเรือนถือเป็นภารกิจอย่างหนึ่งของกองทัพ ที่มีการดำเนินงานเพื่อมุ่งเน้นสนับสนุนงานด้าน ยุทธการของกองทัพ และถือเป็นความรับผิดชอบของผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้นที่จะต้องดำเนินงานกิจการพลเรือน ของหน่วย ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ ทร.กำหนด โดยมี ฝ่ายกิจการพลเรือน หรือ นายทหารกิจการพลเรือน รับผิดชอบ งานในฝ่ายอำนวยการด้านกิจการพลเรือนของหน่วย " กิจการพลเรือน " ถ้าแปลตามความหมายก็คือ งาน / กิจกรรมของพลเรือนซึ่งกระทำโดยเจ้าหน้าที่ฝ่าย พลเรือนโดยตรงไม่ว่าจะเป็นกระทรวงมหาดไทยหรือกระทรวงอื่นใดของฝ่ายพลเรือนก็ตาม แต่ฝ่ายทหารจำเป็นต้อง เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของฝ่ายพลเรือนด้วยเหตุผลสำคัญ คือ

๒.๑ ดำเนินการตามนโยบายรัฐบาลในการรักษาความมั่นคงภายในและการพัฒนาประเทศ ตามภารกิจและความรับผิดชอบของทหารที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ หมวด ๕ แนวนโยบาย พื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา ๑๒ และพระราชบัญญัติการจัดระเบียบราชการ กระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๔ ดังนี้

๒.๑.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๑๒ “ รัฐต้องจัดให้มีกำลังทหาร ไว้เพื่อพิทักษ์รักษาเอกราช ความมั่นคงของรัฐ สถาบันพระมหากษัตริย์ ผลประโยชน์แห่งชาติ และการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และเพื่อการพัฒนาประเทศ ” ๒.๑.๒

พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๐๓ มาตรา ๔ “ กระทรวงกลาโหม มีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกัน และรักษาความมั่นคงของราชอาณาจักร จากภัยคุกคามทั้งภายนอกและภายในประเทศ โดยจัดให้มีกำลังทหารไว้เพื่อการรบหรือการสงคราม เพื่อป้องกันสถาบันพระมหากษัตริย์ เพื่อการปราบปราม การกบฏและการจลาจล เพื่อช่วยพัฒนาประเทศและรักษาผลประโยชน์ของชาติในประการอื่นตามที่กฎหมายกำหนด ”

๒.๒ เพื่อสนับสนุนเจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนในยามฉุกเฉินหรือยามสงคราม ให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ใน ความรับผิดชอบได้อย่างต่อเนื่อง เพราะถ้าหากไม่สามารถกระทำได้ประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบจะกลายเป็นภาระ สำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติการของฝ่ายทหาร

๒.๓ เพื่อให้ได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือน ประชาชน ตลอดจนการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร ในพื้นที่สนับสนุนการปฏิบัติการทางทหารในภาวะสงคราม หรือในภาวะไม่ปกติอื่นๆ นอกจากนี้เพื่อเป็นการสนองพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ที่ได้ทรงพระราชทาน ให้กับทหารเนื่องในพิธีสวนสนามของหน่วยทหารรักษาพระองค์เมื่อ ๑ ธ.ค. ๑๒ ซึ่งมีใจความว่า “ ทหารนั้นหน้าที่ โดยผิวเผินก็คือ การทำสงครามต่อสู้กับศัตรูของชาติแต่ถ้าคุณให้ชัดเจนแล้วหน้าที่การรบ เป็นเพียงส่วนหนึ่ง แต่การ ป้องกันรักษาอธิปไตยและความมั่นคงนั้นนอกจากจะมีกำลังรบที่เข้มแข็งแล้ว ยังจำเป็นต้องมีการพัฒนาบ้านเมือง ให้เกิดความมั่นคงในทุกๆด้าน ฉะนั้นทหารต้องรับภาระที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือการพัฒนาด้านอื่นๆ ทั้งหมด เท่าที่สามารถจะร่วมมือหรือให้การสนับสนุนได้ ” ดังนั้นจะเห็นได้ว่า นอกจากการเตรียมกำลังป้องกันประเทศและ รักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลแล้ว กองทัพเรือยังมีงานสนับสนุนด้านการพัฒนาประเทศอีกประการหนึ่ง ซึ่งถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติ

๓. พันธกิจในงานฝ่ายอำนวยการ

ฝ่ายอำนวยการด้านกิจการพลเรือนโดยทั่วไปมีความรับผิดชอบเช่นเดียวกับฝ่ายอำนวยการอื่นๆ ใน ภาวะ สงครามจะทำประมาณการเพื่อเป็นข้อเสนอแนะแก่ผู้บังคับบัญชา และจัดทำแผนกกิจการพลเรือน ประกอบแผน / คำสั่ง ยุทธการ ส่วนในภาวะปกติจะทำหน้าที่วางแผน อำนวยการ ประสานงาน และกำกับดูแล ตลอดจนกำหนด ความต้องการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานกิจการพลเรือนของหน่วย ซึ่งการดำเนินงานจะต้อง ประสานงานกับ ฝ่ายอำนวยการทุกสายงานรวมทั้งฝ่ายกิจการพิเศษ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ ดังนี้

๓.๑ ฝ่ายกำลังพล ประสานงานในเรื่องการบรรจุเจ้าหน้าที่ในสายงานกิจการพลเรือน การจัดการกำลังพล ต่อพลเรือนในท้องถิ่น การใช้ทรัพยากรพลเรือนเพื่อการบริหารกำลังพล การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ ให้กับ กำลังพล การปฏิบัติงานของกำลังพลในที่ชุมชน

๓.๒ ฝ่ายการข่าว ประสานข้อมูลเกี่ยวกับการวิเคราะห์พื้นที่เป้าหมาย การประมาณการข่าวกรองด้าน กิจการ พลเรือน การใช้ทรัพยากรพลเรือนเพื่อสนับสนุนงานข่าวกรองด้านกิจการพลเรือน การฝึกด้านการข่าว ให้กับหน่วยงาน และประชาชน

๓.๓ ฝ่ายยุทธการ ประสานงานในเรื่องการจัดกำลังพลในสายงานกิจการพลเรือนเข้าร่วมการฝึกและการยุทธ (การจัดชุดเฉพาะกิจ) ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับหน่วยงานและประชาชนฝ่ายเรา การใช้ทรัพยากรพลเรือนเพื่อ สนับสนุนงานด้านยุทธการ

๓.๔ ฝ่ายส่งกำลังบำรุง ประสานงานในเรื่อง การใช้เส้นทางส่งกำลังบำรุง การอพยพเคลื่อนย้ายประชาชน ออกจากพื้นที่การรบ สนับสนุนการส่งกำลังบำรุงให้กับหน่วยงานและประชาชนในพื้นที่ การกำหนดความต้องการ ทรัพยากรพลเรือนเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการทางทหารของหน่วย

๓.๕ ฝ่ายกิจการพิเศษอื่นๆ ประสานงานในเรื่องเกี่ยวกับข้อตกลง หรือการสนับสนุนต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อ การปฏิบัติงานด้านกิจการพลเรือน เช่น สปช.ทร. กง.ทร. สห.ทร. นายทหารพระธรรมนูญ และอนุศาสนาจารย์

๔. งานกิจการพลเรือนทหารเรือในภาวะต่างๆ

๔.๑ ในภาวะปกติ มีความมุ่งหมายเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่าง ทร. กับหน่วยงาน และประชาชนทั่วไป งานที่ ดำเนินการส่วนใหญ่จะเป็นการประชาสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างภาพลักษณ์หน่วย การช่วยเหลือประชาชนให้รอดพ้น หรือบรรเทาการสูญเสียจากสาธารณภัยที่เกิดขึ้น โดยธรรมชาติหรือจากการกระทำโดยมนุษย์ งานพัฒนาประเทศ ตามนโยบายรัฐบาลหรืองาน โครงการพระราชดำริที่ได้รับมอบหมาย งานอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพแวดล้อมทางทะเล และชายฝั่ง และงานฝึกอบรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถแก่กำลังพลในสายงานกิจการพลเรือน ตลอดจนการรวบรวม ข้อมูลการข่าวกรองด้านกิจการพลเรือนที่จำเป็นในภาวะสงคราม

๔.๒ ในภาวะสงคราม มีความมุ่งหมายเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการทางทหารในพื้นที่การรบโดยตรง งานที่ดำเนินการ ส่วนใหญ่จะเป็นการสนับสนุนการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ด้วยการอพยพประชาชนออกจากพื้นที่อันตรายเพื่อป้องกัน และมีให้เป็นอุปสรรคหรือกีดขวางการปฏิบัติการทางทหาร การป้องกันภัยทางอากาศจากการถูกโจมตีโดยฝ่ายตรงข้าม ให้กับที่ตั้งหน่วยงานราชการ เขตเศรษฐกิจอุตสาหกรรม แหล่งพลังงาน และพื้นที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ในพื้นที่ รับผิดชอบ การควบคุมและใช้ทรัพยากรพลเรือนเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการทางทหาร การสนับสนุนส่วนราชการ พลเรือนเพื่อการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ ทั้งนี้เป็นการปฏิบัติตามแผนที่ระบุไว้ในแผนวทกิจการพลเรือน ประกอบแผน / คำสั่งยุทธการ

บทที่ 2

ภารกิจการพลเรือน

๑. ความหมายของกิจการพลเรือน

กิจการพลเรือน หมายถึง การดำเนินงานทางทหารที่เกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบกับฝ่ายพลเรือนในด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา ตลอดจนเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม โดยมีความมุ่งหมายเพื่อให้ฝ่ายพลเรือนมีส่วนร่วมหรือสนับสนุนการดำเนินงานของฝ่ายทหาร

๒. ขอบเขตการดำเนินงาน

งานกิจการพลเรือนทหารเรือมีขอบเขตการดำเนินงานตามที่ระบุไว้ใน ปรจ.ทร.๑ ตอนที่ ๘ (ด้านกิจการพลเรือน) ซึ่งประกอบไปด้วยแผนปฏิบัติการในด้านต่างๆ จำนวน ๘ แผนงาน ดังนี้

๒.๑ แผนปฏิบัติการกิจการพลเรือน

๒.๒ แผนปฏิบัติการจิตวิทยา

๒.๓ แผนปฏิบัติการประชาสัมพันธ์เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานจิตวิทยา

๒.๔ แผนปฏิบัติการช่วยเหลือประชาชน

๒.๕ แผนปฏิบัติการงานเมืองในหน่วยทหาร

๒.๖ แผนปฏิบัติการเผยแพร่วิทยาการกิจการพลเรือน

๒.๗ แผนปฏิบัติการสนับสนุนการพัฒนาประเทศ

๒.๘ แผนปฏิบัติการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่ง และในแต่ละแผนงานจะประกอบไปด้วยกลุ่มงานต่างๆ ซึ่งจะได้กล่าวในรายละเอียดต่อไป

๓. พื้นที่ปฏิบัติการ

งานกิจการพลเรือนเป็นการดำเนินงานโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนงานทางด้านยุทธการ ซึ่งจะต้องเตรียมการไว้ตั้งแต่ในภาวะปกติ ดังนั้นพื้นที่ปฏิบัติการจึงต้องมีความสอดคล้องกับพื้นที่ปฏิบัติการทางด้านยุทธการหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือพื้นที่รับผิดชอบทางด้านยุทธการของหน่วยนั่นเอง ซึ่งสามารถจำแนกออกได้เป็น ๔ ประเภท คือ

๓.๑ พื้นที่ในหน่วยทหาร พื้นที่ฝึก และรวมถึงพื้นที่ซึ่ง ทร. ได้รับมอบหมายให้ครอบครองดูแลรักษา และ ใช้ประโยชน์

๓.๒ พื้นที่ตามแนวชายแดนที่ ทร. ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบ ได้แก่ พื้นที่ชายแดนบริเวณจังหวัด จันทบุรี ตราด นราธิวาส และตามแนวลุ่มแม่น้ำโขง

๓.๓ พื้นที่ ๒๓ จังหวัดชายฝั่งทะเล และเกาะต่างๆ ทั้งทั้งอ่าวไทยและทะเลอันดามัน โดยเน้นพื้นที่เป้าหมาย เป็นชุมชนที่มีอาชีพประมงและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับทะเล

๓.๔ พื้นที่อาณาเขตทางทะเลภายในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของประเทศไทย ซึ่งมีพื้นที่ประมาณ ๓๐๐,๐๐๐ ตารางไมล์ทะเล

๔. การจัดหน่วย

ทร. ได้กำหนดอัตราฝ่ายกิจการพลเรือนให้กับหน่วยต่างๆ ทั้งหน่วยปกติและหน่วยเฉพาะกิจ เพื่อให้การดำเนินงานกิจการพลเรือนของหน่วย เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนด ดังนี้

๔.๑ หน่วยปกติ กำหนดอัตรากิจการพลเรือนเพื่อทำหน้าที่ด้านกิจการพลเรือน ดังนี้

- **กรมกิจการพลเรือนทหารเรือ (กพร.ทร.)** ทำหน้าที่เป็นกรมฝ่ายอำนวยการ รับผิดชอบงาน ฝ่ายอำนวยการด้านกิจการพลเรือน ตลอดจนการฝึกและศึกษาวิชาการกิจการพลเรือน และวิชาอื่นๆ ตามที่ได้รับ มอบหมาย
- **สำนักงานเลขาธิการกองทัพเรือ (สลก.ทร.)** รับผิดชอบในการอำนวยการด้านการประชาสัมพันธ์
- **กองเรือยุทธการ (กร.)** มีแผนกกิจการพลเรือนในกองยุทธการ ทำหน้าที่รับผิดชอบงานฝ่ายอำนวยการ และมีชุดปฏิบัติการกิจการพลเรือนในความอำนวยการของแผนกกิจการพลเรือน ๖ ชุด ในส่วนของ กองเรือภาคที่ ๑ ๒ และ ๓ มีกองกิจการพลเรือนในแต่ละกองเรือภาค ทำหน้าที่ รับผิดชอบงานฝ่ายอำนวยการ
- **กองเรือป้องกันฝั่ง (กปฝ)** มีกองกิจการพลเรือน กปฝ. รับผิดชอบงานฝ่ายอำนวยการ หน่วยบัญชาการนาวิกโยธิน (นย) มีกองกิจการพลเรือน บก.นย. รับผิดชอบงานฝ่ายอำนวยการ จัดชุดปฏิบัติการกิจการพลเรือนในความอำนวยการของกองกิจการพลเรือน 10 ชุด และมีกองร้อยปฏิบัติการจิตวิทยา นย. (ร้อย ปจว.นย.) ทำหน้าที่ดำเนินการด้าน ปจว. ทางยุทธวิธี สนับสนุนการปฏิบัติของ นขต.ทร. และหน่วยเฉพาะกิจ เป็นส่วนรวม ในกองพลนาวิกโยธินมีฝ่ายกิจการพลเรือน พล.นย. รับผิดชอบงานฝ่ายอำนวยการระดับกรม และ กองพันหรือเทียบเท่ามีฝ่ายยุทธการของหน่วยเป็นผู้รับผิดชอบ สำหรับกองร้อยหรือเทียบเท่ามีผู้รับผิดชอบโดยการ แต่งตั้งนายทหารสัญญาบัตร และนายทหารประทวนเป็นผู้ช่วยตามความเหมาะสม
- **หน่วยบัญชาการต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่ง (สอ./รฝ.)** มีฝ่ายกิจการพลเรือน สอ./รฝ. รับผิดชอบงานฝ่ายอำนวยการระดับกรม ส่วนในระดับกองพันหรือเทียบเท่า และกองร้อยหรือเทียบเท่า จะดำเนินการ เช่นเดียวกับ นย.
- **ฐานทัพเรือสัตหีบ (ฐท.สส.)** มีแผนกกิจการพลเรือนในกองยุทธการ รับผิดชอบงานฝ่ายอำนวยการ
- **ฐานทัพเรือกรุงเทพ (ฐท.กท.)** มีแผนกกิจการพลเรือน รับผิดชอบงานฝ่ายอำนวยการ
- **ฐานทัพเรือสงขลา (ฐท.สข.)** มีนายทหารกิจการพลเรือน บก.ฐท.สข. รับผิดชอบงานฝ่ายอำนวยการ
- **ฐานทัพเรือพังงา (ฐท.พง.)** มีนายทหารกิจการพลเรือน ในแผนกยุทธการและการข่าวรับผิดชอบงาน ฝ่ายอำนวยการ
- **กรมอู่ทหารเรือ (อร.)** มีแผนกกิจการพลเรือนในกองกำลังพล อร. และมีนายทหารกิจการพลเรือน ในแผนกประชาสัมพันธ์ของ อจปร.อร. รับผิดชอบงานฝ่ายอำนวยการ
- **กรมสรรพาวุธทหารเรือ (สพ.ทร.)** มีนายทหารกิจการพลเรือนในฝ่ายอำนวยการ สพ.ทร. รับผิดชอบ งานฝ่ายอำนวยการ
- **กรมแพทย์ทหารเรือ (พร.)** มีนายทหารกิจการพลเรือนในฝ่ายอำนวยการ พร. รับผิดชอบงาน ฝ่ายอำนวยการ

- กรมยุทธศึกษาทหารเรือ (ยศ.ทร.) มีนายทหารกิจการพลเรือนใน รร.ชุมพลทหารเรือ และ ศูนย์ฝึกทหารใหม่ รับผิดชอบงานฝ่ายอำนวยการ
 - โรงเรียนนายเรือ (รร.นร.) มีนายทหารกิจการพลเรือน บก.รร.นร. รับผิดชอบงานฝ่ายอำนวยการ
- ๔.๒ หน่วยเฉพาะกิจ กำหนดอัตราการจัดเพื่อทำหน้าที่ด้านกิจการพลเรือน ดังนี้
- ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพเรือ (ศปก.ทร.) มีฝ่ายกิจการพลเรือน ศปก.ทร.รับผิดชอบงานฝ่ายอำนวยการในการประชาสัมพันธ์ และการช่วยเหลือประชาชน
 - กองกำลังป้องกันชายแดนจันทบุรีและตราด (กปช.จต.) มีกองกิจการพลเรือน กปช.จต. รับผิดชอบงานฝ่ายอำนวยการ
 - หน่วยปฏิบัติการตามลำแม่น้ำโขง (นปข.) มีแผนกกิจการพลเรือน บก.นปข. รับผิดชอบงาน ฝ่ายอำนวยการ
 - หน่วยเฉพาะกิจนาวิกโยธินภาคใต้ (ฉก.นย.ภต.) มีฝ่ายกิจการพลเรือน ฉก.นย.ภต.รับผิดชอบงาน ฝ่ายอำนวยการ
 - หน่วยปฏิบัติการภาคใต้ (นปต.) มีนายทหารยุทธการหน่วยปฏิบัติการภาคใต้ รับผิดชอบงาน ฝ่ายอำนวยการ
 - หน่วยเรือปฏิบัติการทะเลอันดามัน (นปอ.) มีนายทหารยุทธการหน่วยเรือปฏิบัติการทะเลอันดามัน รับผิดชอบงานฝ่ายอำนวยการ หน่วยเฉพาะกิจทั้ง ๖ หน่วย ดังกล่าวข้างต้น มีภารกิจหลักในการป้องกันชายแดนและรักษาความมั่นคงภายใน มีเป้าหมายสนับสนุนแผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและแผนยุทธการทางทหาร โดยเน้นการพัฒนาพื้นที่และประชาชนให้ เกิดความพร้อมตั้งแต่ในภาวะปกติ เพื่อเตรียมรับมือปัญหาความมั่นคงในลักษณะต่าง ๆ ตามแผนป้องกันประเทศ

๕. กรมกิจการพลเรือนทหารเรือ

เป็นกรมฝ่ายอำนวยการ ทร. มีบทบาทหน้าที่ตามที่ระบุไว้ในอัตราเฉพาะกิจกองทัพอเรือ (อจก.) ๖๑๐๐ กพร.ทร. ดังนี้

๕.๑ ภารกิจ มีหน้าที่วางแผน อำนวยการ ประสานงาน กำกับการ และดำเนินการเกี่ยวกับกิจการพลเรือน งานดำเนินการทางสงครามการเมืองในหน่วยทหาร การปฏิบัติการจิตวิทยา การช่วยเหลือประชาชน การประชาสัมพันธ์ การพัฒนาประเทศ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของกองทัพเรือ และสนับสนุนงานตามโครงการพระราชดำริ ตลอดจนให้การฝึกและศึกษาวิชาการกิจการพลเรือน และวิชาการอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

๕.๒ ขอบเขตความรับผิดชอบ และหน้าที่ที่สำคัญ

๕.๒.๑ กำหนดนโยบาย ในการปฏิบัติการกิจการพลเรือน การปฏิบัติการจิตวิทยา การประชาสัมพันธ์ การช่วยเหลือประชาชน งานการเมืองในหน่วยทหาร การพัฒนาประเทศ และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของกองทัพเรือ

๕.๒.๒ วางแผน อำนวยการ ประสานงาน และกำกับการเกี่ยวกับ

- การปฏิบัติการกิจการพลเรือน การปฏิบัติการจิตวิทยา การช่วยเหลือประชาชน การประชาสัมพันธ์ และการปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมืองในหน่วยทหารของกองทัพเรือ ทั้งในด้านการป้องกันประเทศและการรักษาความสงบภายใน
- งานการเมืองที่จำเป็นต่อการสนับสนุนการปฏิบัติการทางทหารของกองทัพเรือ

งานพัฒนาประเทศ การอนุรักษ์และพัฒนาสภาพแวดล้อมของกองทัพเรือ งานโครงการ พระราชดำริ การฝึกและศึกษาด้านกิจการพลเรือน งานการเมืองในหน่วยทหาร การปฏิบัติการจิตวิทยา

๕.๒.๓ ดำเนินการเกี่ยวกับ

- การวิจัยและพัฒนาหลักนิยมในงานกิจการพลเรือน การปฏิบัติการจิตวิทยา การประชาสัมพันธ์ และงานการเมืองในหน่วยทหาร - กำหนดโครงการให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนปฏิบัติงาน กิจการพลเรือน การปฏิบัติการ จิตวิทยา การประชาสัมพันธ์เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการจิตวิทยา และงานการเมืองในหน่วยทหาร
- การพิทักษ์พื้นที่เขตหลัง เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการทางทหารเมื่อเกิดเหตุการณ์ไม่ปกติ หรือในยามสงคราม
- การรวบรวมข้อมูล และสถิติเกี่ยวกับงานในความรับผิดชอบ
- การปฏิบัติการกิจการพลเรือน งานการเมืองในหน่วยทหาร การปฏิบัติการจิตวิทยา การช่วยเหลือประชาชน และการประชาสัมพันธ์เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการจิตวิทยา

๖. การปฏิบัติงานกิจการพลเรือนทหารเรือในภาวะปกติ

เป็นการดำเนินงานตามแผนกิจการพลเรือนที่ กพร.ทร. จัดทำขึ้นและเสนอ ทร. เพื่อขออนุมัติใช้เป็นแผนปฏิบัติ งานประจำปี โดยมีรายละเอียดของงาน ดังนี้

๖.๑ แผนปฏิบัติการกิจการพลเรือน

๖.๑.๑ งานจัดระเบียบประชาชนและทรัพยากร มีวัตถุประสงค์ เพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ระบบการต่อสู้ เบ็ดเสร็จของ ทร. ในทะเล จังหวัดชายทะเลและชายแดนที่ ทร. รับผิดชอบ ตามแผน เตรียมพร้อมแห่งชาติ และแผนป้องกันประเทศเพื่อการเตรียมพร้อมต่อภัยสงครามที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ได้แก่ - งานคุ้มครองป้องกันพื้นที่สำคัญทางเศรษฐกิจบริเวณชายฝั่ง - งานอบรมไทยอาสาป้องกันชาติในทะเล (ปัจจุบันยังอยู่ในความรับผิดชอบของ ยก.ทร.) - งานโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน (ปชด.) - งานเฝ้าตรวจและรักษาความปลอดภัยในพื้นที่เขตปลอดภัยทางราชการของหน่วย

๖.๑.๒ งานสนับสนุนการรักษาความมั่นคง และการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล มีวัตถุประสงค์ เพื่อสนับสนุนการรักษากฎหมายภายในประเทศ ในทะเลอาณาเขตและกิจกรรมทางทะเล ได้แก่

- งานพัฒนาความสัมพันธ์กับประชาชนที่เกี่ยวข้องกับทะเล ให้เป็นแหล่งข่าวสารสนเทศในทะเล และในพื้นที่ ๒๓ จังหวัดชายทะเล
- งานสนับสนุนการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดในทะเล ที่เจ้าหน้าที่ทหารเรือได้รับมอบอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ๒๕ ฉบับ ภายในทะเลอาณาเขตและเขตต่อเนื่อง

๖.๒ แผนปฏิบัติการจิตวิทยาของ ทร.

๖.๒.๑ งานเสริมสร้างภาพลักษณ์ของ ทร. มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ประชาชนทั่วไปมีทัศนคติที่ดี มีความเชื่อมั่น และศรัทธาในแสนยานุภาพ บุคลากร ตลอดจนถึงการปฏิบัติงานต่างๆ ของกองทัพเรือ ได้แก่ - กิจกรรมเทิดพระเกียรติพระราชนวาศรัทธาในวโรกาสต่าง ๆ กิจกรรมทางสังคมที่ ทร. ดำริขึ้น หรือให้การสนับสนุน - สนับสนุนกิจกรรมทางสังคมที่อยู่ในกระแสความสนใจของประชาชน

๖.๒.๒ งานมวลชนสัมพันธ์ มีวัตถุประสงค์ เพื่อดำรงความสัมพันธ์ต่อมวลชนของกองทัพเรือ อย่าง แน่นแฟ้น และริเริ่มจัดตั้งมวลชนใหม่ให้กองทัพเรืออยู่เสมอ โดยเน้นที่เยาวชนของชาติ ได้แก่ - งานรับรองมวลชนที่มาเยี่ยมหน่วย - กิจกรรมสนทนาการ กับสื่อมวลชน - การจัดหน่วย ปจว. และหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ - กิจกรรมค่ายเยาวชนลูกนาวิ - งานแสดงกิจกรรมทางทหารในงานวันเด็กแห่งชาติ - งานสนับสนุนลูกเสือสมุทร - งานสนับสนุนนักศึกษาวิชาทหาร

๖.๒.๓ งานสนับสนุนเพื่อผลทางจิตวิทยา มีวัตถุประสงค์เพื่อดำรงความสัมพันธ์ต่อเป้าหมาย และ มวลชนของกองทัพเรืออย่างแน่นแฟ้น และเสริมสร้างภาพลักษณ์และแสดงออกถึงศักยภาพของกองทัพเรือ ได้แก่

- งานสนับสนุนต่าง ๆ ตามขีดความสามารถของหน่วย
- - การสนับสนุนกำลังพลในงานสาธารณประโยชน์
- การเยี่ยมชมหน่วยงาน ยุทธโศปกรณ์ และการพักผ่อนในหน่วยทหาร
- การสนับสนุนยานพาหนะของทางราชการ
- การจัดนิทรรศการ วงดนตรี คุรียางค์ ยุทธโศปกรณ์และสรรพาวุธ เพื่อการ ปจว./ปชส.
- การสาธิตการปฏิบัติการทางทหาร

๖.๓ แผนปฏิบัติการประชาสัมพันธ์ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการจิตวิทยาของ ทร.

๖.๓.๑ งานเผยแพร่ มีวัตถุประสงค์ เพื่อประชาสัมพันธ์เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการจิตวิทยาที่ กองทัพเรือ ดำเนินการหรือมีส่วนร่วม แก่กำลังพลของกองทัพเรือและประชาชนทั่วไปโดยเน้นกลุ่มที่ดำเนินชีวิตหรือประกอบอาชีพ เกี่ยวข้องกับทะเลในลักษณะเชิงรุกทั้งก่อนปฏิบัติ ขณะปฏิบัติ และหลังปฏิบัติ โดยเฉพาะการฝึกการปฏิบัติการกิจ ในทะเล และงานที่เกี่ยวกับการพัฒนาประเทศ ได้แก่ - การจัดทำรายการทางสื่อโทรทัศน์ - การผลิตเอกสารประชาสัมพันธ์ - งานนิทรรศการ - งานตรวจสอบสภาพปัญหาในพื้นที่เป้าหมาย

๖.๓.๒ งานสนับสนุนการเผยแพร่ มีวัตถุประสงค์ เพื่อประชาสัมพันธ์การปฏิบัติงานของ ทร. ในทุกด้าน โดยมุ่งสร้างความเข้าใจที่ดีต่อสาธารณชน เพื่อให้ประชาชนสนับสนุนและมีส่วนร่วม กับ ทร. มากขึ้น ได้แก่

- สนับสนุนการผลิตทางสื่อโทรทัศน์
- สนับสนุนการกระจายเสียงทางวิทยุ
- สนับสนุนด้านข้อมูลทางประวัติศาสตร์ ภาพและสิ่งพิมพ์อื่น ๆ
- สนับสนุนอื่น ๆ ตามขีดความสามารถของหน่วยเพื่อการประชาสัมพันธ์

๖.๔ แผนปฏิบัติการช่วยเหลือประชาชน

๖.๔.๑ งานช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย มีวัตถุประสงค์ เพื่อระงับและบรรเทาความสูญเสียต่อชีวิต และ ทรัพย์สินของประชาชนและของรัฐตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติจากภัยพิบัติต่าง ๆ ได้แก่ - การช่วยเหลือผู้ประสบภัยแล้ง - การช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย (ปัจจุบันอยู่ในความรับผิดชอบของ ยก.ทร.) - การช่วยเหลือผู้ประสบวาตภัย - สนับสนุนงานดับไฟฟ้า - สนับสนุนการช่วยเหลือผู้ประสบภัยในแม่น้ำ - การค้นหาและช่วยเหลือผู้ประสบภัยในทะเล (Search and rescue) - สนับสนุนการป้องกันและจัดการน้ำมัน/มลพิษทางทะเล

๖.๔.๒ งานช่วยเหลือผู้ประสบภัยคุกคามเฉพาะพื้นที่ มีวัตถุประสงค์ เพื่อป้องกันความสูญเสียและ บรรเทาความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของรัฐหรือของประชาชนทั่วไปในบริเวณที่เกิดภัยคุกคาม พื้นที่สำคัญ ทาง เศรษฐกิจที่ ทร. ได้รับมอบหมายให้ดูแลรักษา และบริเวณชายแดนทั้งบนบกและในทะเล ได้แก่ - งานสนับสนุนการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน - การช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากการสู้รบตามแนวชายแดน - การช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากการก่อการร้ายทุกรูปแบบในประเทศ - การสนับสนุนการป้องกันและบรรเทาภัยทางอากาศ - สนับสนุนการช่วยเหลือและคุ้มครองเรือประมงที่ประกอบอาชีพโดยสุจริต ให้มีความมั่นคง ในการประกอบอาชีพในทะเล

๖.๕ แผนปฏิบัติการงานการเมืองในหน่วยทหาร งานปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมือง มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างอุดมการณ์ประชาธิปไตย เพื่อให้ กำลังพลและประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบยึดมั่นและศรัทธาในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ได้แก่ - โครงการศึกษาอบรมเพื่อความมั่นคงของชาติ - งานสนับสนุนการหาเสียงของพรรคการเมืองในพื้นที่พักอาศัยของข้าราชการ

๖.๖ แผนปฏิบัติการเผยแพร่วิทยากรด้านกิจการพลเรือน มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาขีดความสามารถกำลังพล ทร. ให้มีประสิทธิภาพในงานด้านกิจการพลเรือน ได้แก่

- งานสัมมนาบุคลากรด้านกิจการพลเรือนของ ทร.
- หลักสูตรนายทหารกิจการพลเรือน
- หลักสูตรนายทหารปฏิบัติการจิตวิทยา
- หลักสูตรกิจการพลเรือนสำหรับชั้นประทวน
- การศึกษา อบรม และดูงานด้านกิจการพลเรือนภายนอก ทร. ทั้งในและต่างประเทศ

๖.๗ แผนปฏิบัติการสนับสนุนการพัฒนาประเทศ

๖.๗.๑ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่เกี่ยวข้องกับ ทร. มีวัตถุประสงค์ เพื่อสนองตอบต่อ พระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศานุวงศ์ ทุกพระองค์ โดยใช้กำลังพลและทรัพยากรที่มีอยู่อย่างเต็มขีดความสามารถ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ในพื้นที่ที่ได้รับมอบหมาย ได้แก่

- งานสนับสนุนแผนงาน โครงการน้ำพระทัยจากในหลวง เพื่อพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามแนวพระราชดำริ - งานประสานงานและดูแลศูนย์ศิลปาชีพ ๑๒ แห่ง ตามที่กองศิลปาชีพ สำนักพระราชเลขานุการ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ มอบหมาย

- โครงการหมู่บ้านจุฬาภรณ์พัฒนา ๕ , ๖ และ ๗ - โครงการทับทิมสยาม ๐๑ - โครงการอุทยานใต้ทะเลจุฬาภรณ์ ๓๖, ๓๕

๖.๘ แผนปฏิบัติการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่ง

๖.๘.๑ งานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลของระบบนิเวศน์เกาะ เป็นแหล่งอนุรักษ์พันธุกรรมพืชและชีวภาพ บนเกาะในอ่าวไทยและฝั่งอันดามัน อันจะเป็นประโยชน์ในด้านการคุ้มครองสิทธิบัตรพันธุกรรมพืชของชาติ และการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ได้แก่

- งานสำรวจ ปกป้อง รักษาพันธุกรรมพืชและชีวภาพทางทะเล บนหมู่เกาะต่างๆ ทั้งในอ่าวไทย และทะเลอันดามัน
- งานก่อสร้างอาคารเรือนเพาะชำ เพื่อใช้เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้า และการสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับ การอนุรักษ์ ให้กับประชาชนและเยาวชนทั่วไป

๖.๘.๒ งานสำนักงานอนุรักษ์และพัฒนาสภาพแวดล้อมทางทะเล และชายฝั่งของ ทร. มีวัตถุประสงค์เพื่อ กำหนดเป้าหมาย นโยบาย รวมทั้งอำนาจการ ประสานงาน และกำกับดูแล การอนุรักษ์และพัฒนาสภาพแวดล้อม ในทะเลและชายฝั่ง ด้านอ่าวไทยและทะเลอันดามัน ได้แก่

- วางแผน จัดทำโครงการ งบประมาณ และประสานการปฏิบัติให้กับคณะกรรมการและอนุกรรมการทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
- เผยแพร่ประชาสัมพันธ์การดำเนินการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาสภาพแวดล้อมในทะเล และชายฝั่ง

๖.๘.๓ งานอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพแวดล้อมในทะเล มีวัตถุประสงค์เพื่ออนุรักษ์และพัฒนาสภาพแวดล้อมในทะเล อาทิ ปะการัง อุทยานใต้ทะเล ความสะอาดท้องทะเล วิจัยการปลูกปะการังและพืชใต้น้ำ ตลอดจน ศึกษา วิจัย เพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาสภาพแวดล้อมในทะเล ได้แก่

- โครงการอุทยานใต้ทะเลอ่าวไทยตอนบน
- โครงการอุทยานใต้ทะเลอ่าวไทยตอนล่าง
- โครงการอุทยานใต้ทะเลด้านทะเลอันดามัน
- โครงการอุทยานใต้ทะเลพื้นที่สัดหีบและบริเวณใกล้เคียง
- งานฟื้นฟูปะการังและพืชใต้น้ำทะเล

๖.๘.๔ งานอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพแวดล้อมชายฝั่ง มีวัตถุประสงค์เพื่ออนุรักษ์และพัฒนาสภาพแวดล้อม ชายฝั่งทะเล อาทิ การปลูกป่าชายเลน การปลูกป่าบก การกำจัดขยะมูลฝอย ได้แก่

- งานปลูกป่าชายเลน
- งานปลูกป่าบก กิจกรรมทำความสะอาดชายหาดในพื้นที่ต่าง ๆ

๖.๘.๕ งานอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ทะเล มีวัตถุประสงค์เพื่ออนุรักษ์พันธุ์สัตว์ทะเล อาทิ การเพาะเลี้ยง การรักษาพันธุ์ การแจกจ่าย และการปล่อยเต่าทะเล หอยทะเลคืนสู่ธรรมชาติ ได้แก่

- งานอนุรักษ์พันธุ์เต่าทะเล

- งานอนุรักษ์พันธุ์หอยทะเล

๖.๘.๖ งานอนุรักษ์สภาพแวดล้อมในแม่น้ำ มีวัตถุประสงค์เพื่ออนุรักษ์สภาพแวดล้อมในแม่น้ำบริเวณ ที่มีหน่วย ทร. และพื้นที่ใกล้เคียง ได้แก่

- การกำจัดสิ่งปฏิกูลในแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณ บก.ทร. และพื้นที่ใกล้เคียง
- การสร้างจิตสำนึกในการรักษาสภาพแวดล้อมให้กับประชาชน

๗. การจัดทำแผนกิจการพลเรือนทหารเรือ

กพร.ทร. จะรวบรวมและจัดทำแผนกิจการพลเรือนโดยพิจารณาจากนโยบายหน่วยเหนือ นโยบาย ทร. (ด้านกิจการพลเรือน) นโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์ ทร.พ.ศ.๒๕๔๒ - ๒๕๔๔ ระเบียบปฏิบัติประจำด้านกิจการพลเรือน (รปจ.ทร.๑ ตอนที่ ๘) และผลสรุปจากการวิเคราะห์และประเมินผลการปฏิบัติในปีที่ผ่านมาเป็นแนวทางในการจัดทำและเสนอขออนุมัติ ทร. ใช้เป็นแผนปฏิบัติงานประจำปีให้หน่วยยึดถือปฏิบัติ โดยใช้แบบฟอร์มที่กำหนดไว้ใน รปจ.ทร.๑ ตอนที่ ๘ ในการเสนอแผนงาน ดังนี้

(ตัวอย่าง)
แบบฟอร์มการเสนอแผนงาน

๑. หน่วยที่รับผิดชอบ

๑.๑ หน่วยอำนวยการ

๑.๒ หน่วยดำเนินการ

๒. วัตถุประสงค์

๓. ระยะเวลาดำเนินการ

๔. กลุ่มเป้าหมาย

๔.๑

๔.๒

๕. ลักษณะของงานที่ดำเนินการ

๕.๑

๕.๒

๕.๓

๖. การใช้ทรัพยากร

๖.๑ งบประมาณ (รายละเอียดตามผนวก)

๖.๒ ทรัพยากรของ ทร.

๖.๒.๑

๖.๒.๒

๖.๓ ทรัพยากรจากหน่วยอื่น

๖.๓.๑

๖.๓.๒

๗. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๗.๑

๗.๒

๘. การติดตามประเมินผล

๘.๑

๘.๒

๘. การเสนอความต้องการงบประมาณด้านกิจการพลเรือน

๘.๑ กพร.ทร.ในฐานะ “ หน่วยรับผิดชอบงบประมาณ ” จะรวบรวมความต้องการงบประมาณในสายงาน กิจการพลเรือนจากหน่วยต่างๆ ซึ่งเป็น “ หน่วยถืองบประมาณ ” ได้แก่ หน่วยปกติจำนวน ๑๕ หน่วย คือ สลก.ทร. กพร.ทร. กร. กปฝ. นย. สอ./รฝ. จฐท.สส. จฐท.กท. จฐท.สข. จฐท.พง. อร. สพ.ทร. พร. ยศ.ทร. รร.นร. และ หน่วยเฉพาะกิจ จำนวน ๑๕ หน่วย คือ ฉก.นย.ภต. ศปศ.๖๑ ฉก.นย..๔๑๑ มรภ.๓๘๑ กปช.จต. นปช. กก.๑ กร. กก.๒ กร. กก.๓ กร. มวบ.กก.๓ กร. มชด. ศปชล.ทพ. กปฝ. ฉก.กร.๓๖๑ และ ฉก.สอ./รฝ. เพื่อจัดทำคำขอและเสนอของงบประมาณดังนี้

๘.๑.๑ แผนงานบริหารงานทั่วไป งานดำรงสภาพกำลังทหาร กลุ่มงบบางงานการเมืองและการประชาสัมพันธ์ งบงานเผยแพร่กิจการทหาร ยอดค่าใช้จ่าย ปจว./ปชส. (รหัส ๕๕๒) หมวดค่าตอบแทน ใช้สอย และวัสดุ และ หมวดครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง

๘.๑.๒ แผนงานป้องกันราชอาณาจักร งานโครงการพิเศษ กลุ่มงบบางโครงการพิเศษ งบงานโครงการ พิเศษ ยอดค่าใช้จ่ายการอนุรักษ์และพัฒนาสภาพแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่ง (รหัส ๓๘๔) หมวดรายจ่ายอื่น ๘.๑.๓ งบประจำ เฉพาะในส่วนของ กพร.ทร. (รหัสต่างๆ)

๘.๒ การกำหนดห้วงเวลาการจัดทำคำขอของงบประมาณประจำปีของ กพร.ทร. มีดังนี้

๘.๒.๑ งบประมาณเดือน พ.ค. ของแต่ละปี สปช.ทร. จะแจ้งวงเงินจัดสรรยอดค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องของปีถัดไป ให้ กพร.ทร. ซึ่งเป็นหน่วยรับผิดชอบงบประมาณพิจารณา

๘.๒.๒ งบประมาณเดือน มิ.ย. กพร.ทร. จะแจ้งยืนยันวงเงินและขอให้หน่วยถืองบประมาณเสนอรายละเอียดแผนปฏิบัติงานและแผนใช้จ่ายงบประมาณมายัง กพร.ทร. เพื่อรวบรวมและเตรียมการจัดทำคำขอของงบประมาณประจำปี

๘.๒.๓ เมื่อ กพร.ทร. รวบรวมและพิจารณาจัดทำรายละเอียดแผนปฏิบัติงานและแผนใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีตามวงเงินจัดสรรที่ สปช.ทร. แจ้งมาเรียบร้อยแล้วจึงเสนอ ทร. (ผ่าน กบ.ทร.และ สปช.ทร.) เพื่อขออนุมัติใช้ เป็นแผนปฏิบัติงานและแผนใช้จ่ายงบประมาณประจำปีต่อไป (ประมาณ ก.ค.- ส.ค.)

๘.๒.๔ เมื่อ ทร. อนุมัติแผนปฏิบัติงานและแผนใช้จ่ายงบประมาณประจำปีแล้ว กพร.ทร. จะแจกจ่าย แผนฯ ให้กับหน่วยเกี่ยวข้อง และจัดประชุมชี้แจงแผนฯ ต่อไป

๙. การรายงานผลการปฏิบัติ

นขต.ทร. และหน่วยเฉพาะกิจ รายงานผลการปฏิบัติงานกิจการพลเรือน ตามแบบฟอร์มที่กำหนดไว้ใน รปจ.ทร. ๑ ตอนที่ ๘ (ด้านกิจการพลเรือน) โดยเสนอ ทร. ผ่าน กพร.ทร.ทุกเดือนภายในวันที่ ๑๐ ของเดือนถัดไป เพื่อ กพร.ทร. จะดำเนินการรวบรวมเสนอ กอ.รมน. และ กร.ทหาร ต่อไป

(ตัวอย่าง)

แบบฟอร์มการรายงาน

๑. การปฏิบัติงานกิจการพลเรือน

ก. งานจัดระเบียบประชาชนและทรัพยากร

ข. งานสนับสนุนการรักษาความมั่นคงและการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล และเขตจังหวัด ชายแดนที่
ทร.รับผิดชอบ

๒. การปฏิบัติภารกิจจิตวิทยา

ก. งานเสริมสร้างภาพลักษณ์ ทร.

ข. งานมวลชนสัมพันธ์

ค. งานสนับสนุนเพื่อผลทางจิตวิทยา

๓. การประชาสัมพันธ์เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติภารกิจจิตวิทยา

ก. งานเผยแพร่

ข. งานสนับสนุนการเผยแพร่

๔. การช่วยเหลือประชาชน

ก. งานช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย

ข. งานช่วยเหลือผู้ประสบภัยคุกคามเฉพาะพื้นที่

๕. งานการเมืองในหน่วยทหาร งานปลูกฝังอุดมการณ์การปกครอง

๖. งานเผยแพร่วิทยาการกิจการพลเรือน

๗. การสนับสนุนการพัฒนาประเทศ

ก. งานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่เกี่ยวข้องกับ ทร.

ข. งานพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงตามแนวทางที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติฉบับ
ปัจจุบัน

๘. การอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่ง

ก. งานอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพแวดล้อมในทะเล

ข. งานอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพแวดล้อมชายฝั่ง

ค. งานอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ทะเล

ง. งานอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริที่เกี่ยวข้องกับ ทร. อุปสรรค และข้อขัดข้องในการ
ดำเนินงาน ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ

หมายเหตุ การรายงานฯ ตามหัวข้อข้างต้นขอให้ระบุรายละเอียดการปฏิบัติอื่นๆ ด้วย เช่น ว./ค./ป.ที่ปฏิบัติ ชื่อ
หน่วย หรือบุคคล สถานที่ และ งบ. ที่ใช้จ่ายไปในแต่ละกิจกรรม

บทที่ ๓

กิจการพลเรือนทหารเรือในภาวะสงคราม

ในภาวะสงครามการดำเนินงานกิจการพลเรือนจะใช้การปฏิบัติการกิจการพลเรือน การปฏิบัติการจิตวิทยา และการประชาสัมพันธ์เป็นหลัก เพื่อให้สามารถสนับสนุนหรือเกื้อกูลต่อภารกิจทางยุทธวิธีของหน่วย โดยเข้า ดำเนินการต่อประชาชนและทรัพยากรในพื้นที่ ตลอดจนสนับสนุนส่วนราชการในการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนดังนี้

๑. การปฏิบัติการกิจการพลเรือน

มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการทางทหาร ค้ำครองประชาชนให้มีความปลอดภัย ลดอิทธิพล ของฝ่ายตรงข้ามในพื้นที่และรักษาระเบียบข้อบังคับ ตลอดจนความปลอดภัยต่างๆ ในพื้นที่ที่หน่วยทหารปฏิบัติ การอยู่ การปฏิบัติมีดังนี้

๑.๑ จัดกำลังพลจาก กพร.ทร. สมทบฝ่ายกิจการพลเรือน ศปก.ทร. ทำหน้าที่เป็นศูนย์ประสานการปฏิบัติงาน กิจการพลเรือนในการวางแผน อำนาจการ ประสานงานและกำกับดูแล การปฏิบัติงานกิจการพลเรือนของหน่วย ต่างๆ ใน ทร. ตลอดจนประสานการปฏิบัติกับหน่วยเหนือ หน่วยข้างเคียง และฝ่ายพลเรือน

๑.๒ ประสานกองอำนาจการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในการพิทักษ์พื้นที่ส่วนหลัง และสนับสนุนการอพยพ ประชาชนออกนอกพื้นที่การรบ ทั้งทางบกและทางเรือไปยังพื้นที่รับการอพยพตามเส้นทางที่กำหนด หรือช่องทาง ที่ปลอดภัย

๑.๒.๑ พื้นที่ส่วนหลัง เป็นส่วนหนึ่งของการจัดพื้นที่เพื่อการป้องกันประเทศ หมายถึงพื้นที่หลังแนวที่ ไม่ยอมให้ข้าศึกผ่าน และรวมถึงพื้นที่ทั้งหมดของประเทศไทยซึ่งมีความสำคัญเพราะเป็นที่ตั้งของส่วนสนับสนุนทั้งปวง ศูนย์กลางของระบบป้องกันประเทศ แหล่งทรัพยากรและพื้นที่สำคัญทางเศรษฐกิจ ปมคมนาคมทั้งทางบกและ ในทะเล ตลอดจนการปฏิบัติการทั้งปวงอันเกี่ยวกับการระดมสรรพกำลังของชาติเพื่อการป้องกันประเทศ และการ ดำรงอยู่ของประชาชน พื้นที่ส่วนหลังนี้เป็นพื้นที่ที่ฝ่ายข้าศึกมุ่งที่จะเข้าทำลายเพื่อหวังผลในการลดศักยภาพ การทำสงครามของฝ่ายเรา เพื่อสนับสนุนกำลังรบตามแบบ นอกจากนี้ยังมุ่งทำลายขวัญและก่อให้เกิดความ ระส่ำระสายในพื้นที่ของฝ่ายเรา

๑.๒.๒ การพิทักษ์พื้นที่ส่วนหลัง เป็นการป้องกันในเชิงรับ โดยใช้มาตรการทั้งปวงเพื่อป้องกัน หรือ ควบคุมความเสียหายในพื้นที่ส่วนหลังให้มีความปลอดภัย หรือได้รับความเสียหายน้อยที่สุดจากการ โจมตีของข้าศึก ซึ่งอาจจะกระทำก่อน ระหว่างหรือภายหลังการปฏิบัติการของข้าศึกที่กระทำต่อฝ่ายเราโดยมิให้เสียภารกิจหลัก ทั้งนี้ จะไม่รวมถึงการป้องกันภัยทางอากาศในเชิงรุกและการป้องกันการปฏิบัติการขนาดใหญ่ของข้าศึก การพิทักษ์พื้นที่ ส่วนหลังจะดำเนินการอย่างเป็นขั้นเป็นตอนตามระดับความรุนแรงของภัยคุกคาม ถือเป็นความรับผิดชอบของ ทุกส่วนราชการและประชาชนที่จะต้องดำเนินการ ดังนั้นการฝึกกำลังเพื่อการต่อสู้ เบ็ดเสร็จของทุกฝ่ายจึงเป็นสิ่งจำเป็น

๑.๒.๓ สนับสนุนกองอำนาจการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ในการลำเลียงผู้อพยพบริเวณชายแดน ด้านจังหวัดฉะเชิงเทรา และตราด บริเวณชายฝั่งทะเลและใกล้เคียงออกจากพื้นที่อันตราย ตามคำสั่งและนโยบายของ หน่วยควบคุมทางยุทธการ หรือหากเป็นการลำเลียงทางเรือ ทร.จะเป็นผู้กำหนดเส้นทางลำเลียงเพื่อมิให้

ก็คขวาง การปฏิบัติการทางทหารของฝ่ายเราและหลีกเลี่ยงอันตรายจากภัยสงคราม โดยประสานการปฏิบัติกับ ศูนย์ปฏิบัติการ พิทักษ์พื้นที่ส่วนหลังของจังหวัดและอำเภอ (แปรสภาพมาจากกองอำนาจการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนของจังหวัดและ อำเภอ) และใช้พาหนะของฝ่ายพลเรือนเป็นหลัก ทั้งนี้การปฏิบัติจะรวมถึงการคุ้มครอง การส่งกำลังบำรุง และ การบริการทางสายการแพทย์ในระหว่างดำเนินการอพยพด้วย

๑.๓ ลคคิทธิพลของฝ่ายตรงข้ามในพื้นที่โดยใช้นโยบายทางการเมืองเป็นหลัก และใช้การปฏิบัติการทางทหาร เป็นการป้องปรามเพื่อสร้างความปลอดภัยแก่ประชาชน

๑.๔ ให้ความช่วยเหลือหรือดำเนินการตามความจำเป็นในการควบคุมหน่วยงาน และเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น เพื่อ สถาปนาหรือดำรงไว้ซึ่งกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ความปลอดภัย การสาธารณสุขและความต่อเนื่องในการปกครองท้องถิ่น

๑.๕ เมื่อมีการประกาศใช้แผนป้องกันประเทศแล้ว สามารถควบคุมและใช้ทรัพยากรพลเรือนในท้องถิ่น เพื่อ สนับสนุนการปฏิบัติการทางทหารตาม พ.ร.บ. การเกณฑ์ช่วยราชการทหาร พ.ศ.๒๕๓๐ และ พ.ร.บ. กฎอัยการศึก พ.ศ. ๒๕๕๗ ตลอดจนคุ้มครองป้องกันมิให้ข้าศึกเข้ายึดครองหรือนำไปใช้ประโยชน์ได้ เช่น การใช้ ข่ายการติดต่อ สื่อสารของกรมประมง กรมไปรษณีย์โทรเลข เรือพาณิชย์ เรือประมง ประกอบการสื่อสารปกติ ของ ทร. การ ควบคุมเรือพาณิชย์และเรือประมงเพื่อการลำเลียงทางยุทธการและทางธุรการ การใช้ท่าเรือ อุโมงค์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อการส่งกำลังบำรุง

๒. การปฏิบัติการจิตวิทยา

เป็นการปฏิบัติการในพื้นที่และขอบเขตรับผิดชอบของ ทร. มีความมุ่งหมายเพื่อให้ประชาชนให้การ สนับสนุนการปฏิบัติการป้องกันประเทศของ ทร. โดยมีศูนย์ประสานการปฏิบัติงานกิจการพลเรือนที่จัดตั้งขึ้น ใน ศปก.ทร. ทำหน้าที่วางแผน อำนาจการ ประสานงาน และกำกับดูแลการปฏิบัติการจิตวิทยาของหน่วยต่างๆ ใน ทร. ตลอดจนประสานการปฏิบัติกับหน่วยเหนือและหน่วยข้างเคียง เพื่อให้การปฏิบัติการจิตวิทยาในทุก ระดับ มี ความเหมาะสมและสอดคล้องกัน กลุ่มเป้าหมายของการปฏิบัติการจิตวิทยาในระดับยุทธวิธี คือ ประชาชนในพื้นที่ ฝ่ายเราโดยเฉพาะผู้ประกอบการอาชีพเกี่ยวกับประมง ทหาร กำลังกึ่งทหาร ประชาชน และทหาร ในพื้นที่ที่ฝ่ายข้าศึก ยึดครอง มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในชัยชนะและบำรุงขวัญทหารฝ่ายเรา ปลุกใจ ให้กำลังกึ่งทหาร และ ประชาชนในพื้นที่สนับสนุนการปฏิบัติการทางทหาร กระตุ้นและสร้างจิตสำนึกของ ประชาชนให้มีความกล้าหาญ เสียสละและให้ความร่วมมือกับทางราชการในการป้องกันประเทศ ส่วนในระดับ ยุทธศาสตร์กลุ่มเป้าหมายคือประเทศ ที่เป็นกลาง สมาชิกอาเซียน และสมาชิกองค์การสหประชาชาติ มี วัตถุประสงค์เพื่อแสวงหาแนวร่วมและพันธมิตร สร้างกระแสกดดันและกลุ่มพลังต่อต้านฝ่ายตรงข้ามจาก ประชาคมโลก สร้างภาพพจน์ที่ดีและสนับสนุนบทบาท ของ ประเทศไทย

๓. การประชาสัมพันธ์

เป็นการปฏิบัติการในพื้นที่และขอบเขตรับผิดชอบของ ทร. มีความมุ่งหมายเพื่อให้ประชาชนทั่วไป กลุ่มองค์กร เอกชน สื่อมวลชนทุกแขนงทั้งในและต่างประเทศ กลุ่มประเทศที่เป็นกลาง สมาชิกอาเซียน และ สมาชิกองค์การ สหประชาชาติได้รับทราบและเข้าใจในสถานการณ์ที่เกิดขึ้น และสนับสนุนการใช้อำนาจในการ ป้องกันประเทศจากการ รุกรานทางทหารของ ทร. โดยมีศูนย์ประสานการปฏิบัติงานกิจการพลเรือนที่จัดตั้งขึ้น

ใน ศปก.ทร. ทำหน้าที่วางแผน อำนวยการ ประสานงาน และกำกับดูแลการประชาสัมพันธ์ของหน่วยต่างๆ ใน ทร. ตลอดจนประสานการปฏิบัติกับ หน่วยเหนือ และหน่วยข้างเคียง การปฏิบัติการกิจการพลเรือน การปฏิบัติการจิตวิทยา และการประชาสัมพันธ์ในภาวะสงครามนี้จะเป็นการปฏิบัติตามแผนที่ระบุไว้ในผนวก ประกอบแผน / คำสั่งยุทธการ

๔. การจัดหน่วย

ความแตกต่างในยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศระหว่างประเทศไทยและสหรัฐอเมริกา คือการกำหนดพื้นที่ การรบ ซึ่งประเทศสหรัฐอเมริกาได้กำหนดพื้นที่การรบไว้ภายนอกประเทศ การดำเนินงานกิจการพลเรือน จึงมุ่งไปสู่ การสนับสนุนการรบโดยตรง ในการป้องกันการกีดขวางการปฏิบัติการทางทหาร การพิทักษ์พื้นที่ ส่วนหลัง (ส่วนสนับสนุนต่างๆ ในพื้นที่การรบ) และการปกครองดินแดนที่ได้จากการยึดครอง จึงจำเป็นต้อง จัดตั้งหน่วยกิจการ พลเรือนขึ้นมาโดยเฉพาะ เช่น กองพลน้อยกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือน กองพันและ กองร้อยกิจการพลเรือน เพื่อปฏิบัติงานกิจการพลเรือนสนับสนุนหน่วยทางยุทธวิธี แต่สำหรับประเทศไทยไม่มี นโยบายที่จะรุกรานประเทศอื่น และใช้ยุทธศาสตร์การต่อสู้เบ็ดเสร็จ (Total Defence Strategic) ด้วยการผนึก กำลังจากทุกฝ่ายในการป้องกัน ประเทศ ซึ่งประกอบด้วยกำลังรบหลัก กำลังประจำถิ่น และกำลังประชาชนที่ ได้รับการฝึกแล้วมาใช้ผสมผสานกัน อย่างมีแผน และด้วยการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมจิตวิทยา และจากข้อจำกัด ทางภูมิศาสตร์ทำให้มีแนวทางการต่อสู้เป็นการตั้งรับในเชิงรุก ดังนั้นการดำเนินงานกิจการพลเรือนของกองทัพไทย ส่วนใหญ่จึงเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับฝ่ายพลเรือน ภายในประเทศ ในการสนับสนุนการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนให้รอดพ้น จากการโจมตีจากฝ่ายตรงข้าม การ ช่วยเหลือและสนับสนุนฝ่ายพลเรือนให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการ ควบคุมและใช้ทรัพยากรพลเรือนในท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการทางทหาร และเมื่อสถานการณ์กลับเข้าสู่ ภาวะปกติหรือเมื่อหมดความจำเป็นแล้วจะต้องรีบดำเนินการส่งมอบความรับผิดชอบ ให้กับส่วนราชการพล เรือนที่มีหน้าที่โดยตรงต่อไป เมื่อประกาศใช้แผนป้องกันประเทศแล้ว ทร. จะจัดกำลังพลจาก กพร.ทร. สมทบ เพิ่มเติมในฝ่ายกิจการพลเรือน ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพเรือ (สปร.ศปก.ทร.) เพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์ประสานการ ปฏิบัติงานกิจการพลเรือน การปฏิบัติ การจิตวิทยาและการประชาสัมพันธ์ของหน่วยต่างๆ ใน ทร. ตลอดจน ประสานการปฏิบัติกับหน่วยเหนือ หน่วยข้างเคียง และฝ่ายพลเรือน นอกจากนี้ยังจัดชุดปฏิบัติงานเฉพาะกิจ ขึ้นมาตามความจำเป็นของสถานการณ์ โดยใช้กำลังพลจาก นขต.ทร. ที่มีขีดความสามารถและสอดคล้องกับ ภารกิจหลักที่หน่วยดำเนินการอยู่แล้วในภาวะปกติทำหน้าที่ในบางอย่าง เช่น ชุดควบคุมผู้อพยพทางทะเล สำนักงานควบคุมเรือพาณิชย์ของฐานทัพเรือต่างๆ หน่วยควบคุมเรือพาณิชย์ และเรือประมง (ทางยุทธการ) ศูนย์ ประสานการพิทักษ์พื้นที่ส่วนหลัง / ศปก.ทร. ชุดปฏิบัติการจิตวิทยาในพื้นที่ และอื่นๆ เพื่อปฏิบัติการกิจการตาม ที่ กำหนดไว้ในผนวกกิจการพลเรือนประกอบแผน / คำสั่งยุทธการ เท่านั้น

๕. การประมาณการกิจการพลเรือนทหารเรือในภาวะสงคราม

ความรับผิดชอบงานฝ่ายอำนวยการกิจการพลเรือนในภาวะสงคราม จะดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ของ กรรมวิธีในการแก้ไขปัญหาทางทหารเช่นเดียวกับฝ่ายอำนวยการอื่น เช่น การให้ข่าวสารขั้นต้น การทำ ประมาณการ การจัดทำผนวกประกอบแผน / คำสั่งยุทธการ ตลอดจนการประสานและกำกับดูแลงานที่อยู่ใน

ความรับผิดชอบ ทางฝ่ายอำนวยการของตนให้สามารถสนับสนุนและเกื้อกูลต่อการบรรลุภารกิจของหน่วย
ดังนั้นฝ่ายกิจการพลเรือน จำเป็นต้องทำความเข้าใจในผลการวิเคราะห์ภารกิจของผู้บังคับบัญชาอย่างชัดเจน
ถูกต้อง จนสามารถพิจารณากำหนด งานในหน้าที่ที่อยู่ในขอบเขตความรับผิดชอบของตน ได้อย่างเหมาะสม
หรือสามารถเสนอแนะงานหรือกิจเฉพาะ เพิ่มเติมได้ตามความจำเป็น ซึ่งผลผลิตของการดำเนินการจะออกมาใน
รูปแบบของการจัดทำแผนปฏิบัติการพลเรือน ประกอบแผน / คำสั่งยุทธการ

๕.๑ การให้ข่าวสารขั้นต้น จะเป็นการเสนอแนะข้อมูล รายละเอียด และสถานการณ์ด้านกิจการพลเรือน
โดยมีความมุ่งหมาย เพื่อต้องการให้ผู้บังคับบัญชาได้รับทราบข้อมูลสำคัญด้านกิจการพลเรือนที่จำเป็นต้องทราบ
สำหรับใช้ในการประมาณ สถานการณ์ และเพื่อการแลกเปลี่ยนข้อมูลสำคัญในระหว่างฝ่ายอำนวยการด้วยกัน
สำหรับใช้ในการประมาณการ โดยมีแนวทางการให้ข่าวสารข้างต้น ดังนี้

๕.๑.๑ ลักษณะของพื้นที่ปฏิบัติการ หรือพื้นที่ที่รับผิดชอบ จะเป็นการแถลงเกี่ยวกับการปกครอง
เศรษฐกิจและสังคมจิตวิทยา

๕.๑.๒ ภารกิจสำคัญในสายงานกิจการพลเรือน ที่คาดว่าจะต้องกระทำ

๕.๑.๓ เรื่องสำคัญที่ควรให้ความสนใจหรือควรพึงเล็งเป็นพิเศษ

๕.๒ การทำประมาณการกิจการพลเรือน เมื่อผู้บังคับบัญชาได้ทำการวิเคราะห์ภารกิจ และให้แนวทาง
ในการวางแผนแก่ผู้บังคับบัญชาหน่วยรอง แล้ว ฝ่ายกิจการพลเรือนจะทำ “ประมาณการกิจการพลเรือน” คือการ
พิสูจน์ทราบปัจจัยต่างๆ ด้านกิจการพลเรือน ที่มีอิทธิพลต่อทางเลือกที่นำไปสู่หนทางปฏิบัติ และการร่างข้อ
สรุปว่าปัจจัยเหล่านี้จะส่งเสริมหรือขัดขวางหนทาง ปฏิบัติของเราและของข้าศึกอย่างไร โดยการพิสูจน์ทราบนี้
จะต้องอยู่ในขอบเขตของภารกิจซึ่งส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับ ส่วนราชการพลเรือน ประชาชน และทรัพยากรใน
พื้นที่นั่นเอง โดยอาจแบ่งแยกออกเป็นด้านการเมือง การเศรษฐกิจ และสังคมจิตวิทยา ทั้งนี้ปัจจัยที่ควรพิจารณา
จะขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมในการยุทธแต่ละครั้ง เช่นตัวอย่างดังต่อไปนี้

๕.๒.๑ ภูมิประเทศทางทหารที่มีผลกระทบต่อการทำงานกิจการพลเรือน รวมทั้งอุปกรณ์
เครื่องมือต่างๆ ของฝ่ายเรา

๕.๒.๒ การป้องกันการกีดขวางการรบ (ผู้อพยพ , ผู้ลี้ภัย)

๕.๒.๓ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในพื้นที่ (แรงงานพลเรือน, ผลผลิตในพื้นที่ และสิ่ง
อำนวยความสะดวกอื่นๆ)

๕.๒.๔ ผลดี ผลเสีย ด้าน ปจว.

๕.๒.๕ ความเสียหายของฝ่ายพลเรือนที่เกิดจากการรบ และมีผลต่อเศรษฐกิจโดยเฉพาะ
ทางด้าน การคมนาคมขนส่งและการสาธารณสุข

๕.๒.๖ ความเกื้อกูลต่อการปฏิบัติงานกิจการพลเรือนในอนาคต

๕.๒.๗ ความล่อแหลมต่อการ ปจว./ การโฆษณาชวนเชื่อของฝ่ายตรงข้าม

๕.๒.๘ ประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านการเมือง (เครื่องมือ / หน่วยปฏิบัติ)

๕.๒.๙ การสร้างพลังมวลชน

๕.๒.๑๐ ความง่ายในการพิทักษ์ประชาชนและทรัพยากร

๕.๒.๑๑ ปัจจัยเกี่ยวกับประชากรศาสตร์ (Demography) คือ การวิเคราะห์เกี่ยวกับสถานะของพลเมืองในพื้นที่ปฏิบัติการ ทศนคติ จำนวนประชากร อายุ การประกอบกันของชาติ การใช้ภาษา การอ่านออกเขียนได้ การกระจายการนับถือศาสนา จำนวนประชากรเปรียบเทียบระหว่างในเมืองและชนบท ความหนาแน่นของประชากร การอพยพย้ายถิ่นฐาน การเพิ่มปริมาณของประชากร คุณภาพชีวิต สภาพขวัญกำลังใจ การสุขภาพเป็นต้น

๕.๒.๑๒ ปัจจัยการเมือง ได้แก่ คุณลักษณะของระบบการเมือง เช่น ระบบรัฐบาล ฝ่าย บริหาร ฝ่ายตุลาการ และฝ่ายนิติบัญญัติ รูปแบบของรัฐบาล คณะรัฐมนตรี บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ พรรคการเมือง และผู้นำพรรค พรรคฝ่ายค้านและฝ่ายที่กอดันรัฐบาล กลุ่มการค้าต่างๆ สหิทธิมนุษยชน เสถียรภาพทางการเมือง ภัยคุกคามภายในประเทศ เช่น นักการเมืองหัวรุนแรง ผู้ก่อการร้าย พวกใต้ดิน อาชญากรรมที่รุนแรง ขบวนการค้ายาเสพติด รวมทั้งภัยคุกคามภายนอก เช่น ความขัดแย้งเรื่องพรมแดน ข้อขัดแย้งด้านทรัพยากร เป็นต้น

๕.๒.๑๓ การทูต (Diplomacy) ได้แก่ ลักษณะจุดยืนทางการทูตของประเทศ ความสัมพันธ์กับ ต่างประเทศและพันธมิตร ประเทศที่มีข้อตกลงแบบทวิภาคี ตัวแทนด้านการทูต หัวข้อด้านกฎหมาย ระหว่างประเทศรวมทั้งปัญหาอื่น ๆ เช่น การอ้างสิทธิทางทะเล การประกาศไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด เป็นต้น

๕.๒.๑๔ เศรษฐกิจ ได้แก่ อุตสาหกรรมการป้องกันประเทศ งบประมาณด้านการวิจัยและพัฒนาทางการทหาร การผลิตอาวุธที่มีอำนาจการทำลายล้างสูง เช่น อาวุธนิวเคลียร์ เคมี ชีวะ อุตสาหกรรมอากาศยาน อุตสาหกรรมการต่อเรือ อยู่ซ่อมเรือ

๕.๒.๑๕ วัฒนธรรม โดยพรรณนาและวิเคราะห์ค่านิยมทางวัฒนธรรม การยึดมั่นหรือการเสื่อมถอย ทางวัฒนธรรม สิ่งที่อ่อนไหวง่าย และผลกระทบจากความแตกต่างด้านวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อย เป็นต้น

๕.๒.๑๖ ลัทธิ โดยพรรณนาและวิเคราะห์คุณสมบัติของลัทธิทางการเมือง จุดเข้มแข็ง และ จุดอ่อนแอ รวมทั้งจุดเปราะบาง

๕.๒.๑๗ ลัทธิชาตินิยม โดยพรรณนาอย่างสั้นๆ และวิเคราะห์แง่มุมหลักของชาตินิยมของประชาชน ในประเทศเป้าหมาย รวมทั้งจุดเข้มแข็ง จุดอ่อนแอ และจุดเปราะบาง

๕.๒.๑๘ ด้านสังคม สภาพด้านสังคมนับว่าเป็นตัวแปรอย่างกว้างขวาง ตั้งแต่ในด้านความรู้และอัตราการศึกษาของประชากร โครงสร้างด้านการศึกษา ความสามารถในการดำรงขวัญของประชากรที่จะทน ต่อการยึดเชื้อของสงคราม ไปจนถึงภาวะด้านสุขภาพและสุขภาพที่ฝ่ายเราจะต้องประสบในพื้นที่ปฏิบัติการ นอกจากนี้ยังมีเรื่องในด้านภาษา สถาบันทางสังคมที่จะมีผลกระทบต่อการศึกษาปฏิบัติของฝ่ายเราซึ่งจะต้องนำมาพิจารณาร่วมด้วย

๕.๒.๑๙ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แม้ว่าเรื่องนี้จะมีผลกระทบแบบทันทีทันใดในพื้นที่เป้าหมายค่อนข้างน้อยมาก แต่อาจมีผลกระทบในระยะยาวหากประชากรมีความชำนาญด้านเทคนิคและมีทรัพยากรมนุษย์ รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการศึกษาปฏิบัติของฝ่ายเรา

๕.๒.๒๐ ปัจจัยกำลัง (Factor Force) จะเป็นการพิจารณาถึงการผนึกกำลังของทุกหมู่เหล่า ในระบบ การป้องกันร่วมกับฝ่ายพลเรือน เช่น การประสานแผนพิทักษ์พื้นที่ส่วนหลังกับการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน การควบคุมการอพยพพลเรือน การลำเลียงทางธุรการ ความสัมพันธ์ระหว่างพลเรือนทหาร การทำประมาณการไม่มีแบบฟอร์มอย่างเป็นทางการที่แน่นอน สามารถกระทำได้ด้วยวาจา หรือเป็น ลายลักษณ์อักษร ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยเวลา รายละเอียดความยุ่งยากซับซ้อนของปฏิบัติ แต่หากมีเวลาเพียงพอและเพื่อประโยชน์ในการประสานงาน อาจมีการแจกจ่ายเอกสารประมาณการของฝ่ายกิจการพลเรือนเป็นลายลักษณ์อักษรให้กับฝ่ายอำนวยการในแต่ละสายด้วยก็ได้ โดยไม่ถือว่าเป็นคำสั่งของหน่วยเป็นแต่เพียงเอกสารเพื่อการประสานงานเท่านั้น

๖. การจัดทำแผนวทกกิจการพลเรือน

แผนวทกกิจการพลเรือนอาจจะประกอบด้วยอนุแผนต่างๆ เช่น การกิจการพลเรือน การปฏิบัติการจิตวิทยา การประชาสัมพันธ์ การอพยพประชาชน หรืออื่นๆ ประกอบเพิ่มเติมตามความจำเป็น แบบฟอร์มที่ใช้ถ้าเป็น การแยกการแจกจ่ายจะมีลักษณะเช่นเดียวกับแบบฟอร์มของแผน / คำสั่งยุทธการ แต่ถ้าแจกจ่ายพร้อมกับแผน / คำสั่งยุทธการ จะไม่มีหัวเรื่องและท้ายเรื่อง

(ตัวอย่าง)
แบบฟอร์มผนวกกิจการพลเรือนทหารเรือ
(ประเภทเอกสาร)

ฉบับที่.....
บก.
ที่ตั้ง บก.
หมู่วันที่ - เวลา.....
หมายเลขอ้างอิงสาร.....

ผนวก (กิจการพลเรือน) ประกอบแผน / คำสั่งยุทธการที่.....

อ้างถึง

ภาคเวลา

๑. สถานการณ์

- ก. สถานการณ์ทั่วไป เช่นเดียวกับ แผน / คำสั่งยุทธการ
- ข. กำลังฝ่ายข้าศึก เช่นเดียวกับ แผน / คำสั่งยุทธการ
- ค. กำลังฝ่ายเรา เช่นเดียวกับ แผน / คำสั่งยุทธการ
- ง. หน่วยสมทบ และหน่วยแยก เช่นเดียวกับ แผน / คำสั่งยุทธการ
- จ. สมมุติฐาน เช่นเดียวกับ แผน / คำสั่งยุทธการ

๒. ภารกิจ กล่าวถึงภารกิจ และความมุ่งหมาย

๓. การปฏิบัติ

- ก. แนวความคิดในการปฏิบัติ จะกล่าวถึงขั้นตอนการปฏิบัติต่างๆ และผลที่คาดว่าจะได้รับ
- ข. ในข้อย่อตัวอักษรที่แยกเป็นข้อๆ จะเขียนการปฏิบัติของหน่วยรองตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย
- ค. ในข้อย่อสุดท้ายของข้อ ๓ จะกล่าวถึงคำแนะนำ และรายละเอียดในการประสานงานต่างๆ

๔. การธุรการและการส่งกำลังบำรุง

- ก. การธุรการ เช่นเดียวกับ แผน / คำสั่งยุทธการ
- ข. การส่งกำลังบำรุง เช่นเดียวกับ แผน / คำสั่งยุทธการ

๕. การบังคับบัญชาและการสื่อสาร

- ก. การบังคับบัญชา เช่นเดียวกับ แผน / คำสั่งยุทธการ
- ข. การสื่อสารและอิเล็กทรอนิกส์ เช่นเดียวกับ แผน / คำสั่งยุทธการ

(ลงชื่อ).....

(ตำแหน่ง).....